

KRAAAT TELEAAT

12 27. aprill 93

*Teleekraan kogub
üle maailma aasta-
aastalt üha rohkem
uusi sõpru
(Voldemar Lindström)*

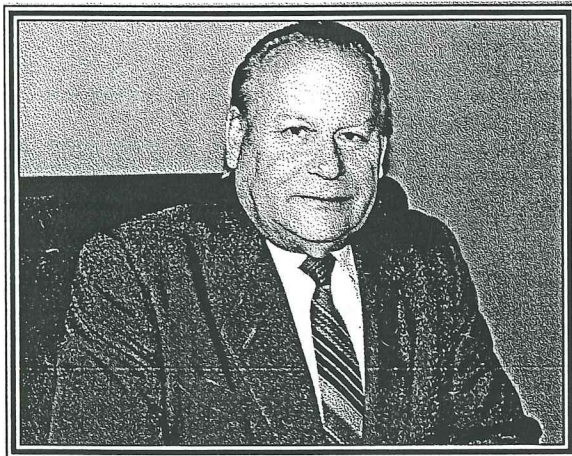
Kaugnägemise peale on Eestis mõeldud juba 60 aastat!

Eesti kaugenägemise ebatäielik lühiajalugu

See oli 28. aprillil 1933, kui Põhja-ranniku kaluriperre lisandus veel paar poisslast, kellest üks sai nimeks Voldemar. Umbes samal ajal hakati Eestis mõtlema kaugenägemise peale.

Kui Voldemar sai aastaseks, ei teadnud ta ilmselt veel, et Mihkel Aitsam, Tartu Ülikooli ja hiljem Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilane, alustas juba kaugenägemise vastuvõtukatsetusi Nipkow' kettaga. Aga raadioaparaati võis ta näinud olla, sest 1933. aastal oli Eestis nn. registreeritud raadiomanikke 14.950.

Peatselt vahetas perekond Lindström Salmistu küla Pillapalu küla vastu ja elatist hakati hankima mere asemel maast. Pillapalu külas tollal veel kaugenägemisaparaate polnud, sest 1936. aasta algul oli neid Eestis ainult kahel mehel: Richard Porosnal Tartus ja Mihkel Aitsamil Tallinnas. Seejärel saavutas häid tulemusi Paides ka E. Normann, kes rakendas uusi huumilambilülitusi. Kohtla-Järvel tegutses edukalt R. Samuel. 1937. aastal oli Eestis juba ligi 50 omatehtud kaugenägemisaparaati Moskva saadete jälgimiseks. Neeme Ruusi initsiatiivil korraldas Tallinna Rahvaülikool kaks avalikku telesaadete demonstratsiooni. 4. novembril 1936.

aastal toimus Tallinnas Gustav Adolfi nim. Gümnaasiumi füüsikakabinetis televisioonialane loeng ringhäälingu direktorilt insener F. Olbreilt ja selle järel Moskva telesaadete jälgimine M. Aitsami poolt ehitatud teleri abil. Vaadata-soovijaid oli niivõrd rohkesti, et 55 minutit kestva seansi jaoks loositati välja 70 piletit. Moskva telesaadet jälgiti suure huviga, kuid millegipärast polnud jälgijate hulgas Voldemar Lindströmit...

Terase poisi esimeseks tarkuseandjaks sai Salmistu 6-klassiline kool. Sellele lisandus aasta Aegviidu koolis, kuid keskkariduse järele tuli tal minna pealinna. Esialgu õppis tulevane telemees 7. keskkoolis, lõputunnistus ulatati Voldemar Lindströmile aga 2. keskkoolist. Sel

ajal nägi noor Lindström ilmselt juba ette, et 19. juulil 1955 alustab tööd ETV, sest miks ta muidu valis TRÜ ning spetsialiseerus ajakirjandusele.

Taskus filoloogi-keskkooli-õpetaja ametipaber, siirdus noormees oma esimesele töökohale "Noorte Hääle" toimetuse õppivate noorte osakonnas. "Noorte Hääle" toimetuses tuli Voldemar Lindströmil vaheldumisi pidada osakonnajuhataja ametikohta õppivate noorte ja propagandaosakonnas. Pikkadel sügis-õhtutel vaatas ta ilmselt lummatult televiisori helesinist ekraani...

Tallinna telekeskuses oli alguses 2 aparaadiruumi ning üksainus 104-ruutmeetrise pindalaga stuudio; toimetust ja abiruumid asusid kõik rendipinnal Raadiomajas Kreutzwaldi tänaval. TV-stuudio kitsukesed tingimused pidurdasid loometöö kõrval ka tehnobaasi väljaarendamist. Parandamaks tingimusi, võttis ENSV Ministrite Nõukogu vastu otsuse Televisioonimaja ehitamise kohta. Seda otsust oli pikisilmi oodanud ka Voldemar Lindström, kellele 1961. aastal anti Ajakirjanike Liidu liikmepilet.

Millegipärast ei kiirustanud Voldemar teleleiba sööma: uuest Televisioonimajast jõudis esimene TV-saade teleekraanidele 19. juulil 1965. aastal, kuid ajakirjanik Lindström töötas "Noorte Hääles" kuni 1968. aastani. Ja ka siis ei tulnud ta veel telesse. 1968. aastal kutsuti teda "Õhtulehte" tegema ja ta läkski - toimetaja asetäitjaks.

Kui nüüd tagantjärele mõelda, siis ilmselt ootas Voldemar Lindström värvustelevisiooni. Seda väidet tõestab, et kui ta 1972 aastal suunati Eesti Televisiooni noorte- ja lastesaadete peatoimetajaks, siis mees ei puigelnud. Ja 30. detsembril 1972. aastal läks ETV-s eetrisse esimene värvisaade "Värv must-valgel"...

1974. aasta lõpus jõudis Eestisse "Lotos"-tüüpi esimene TV-liikuvjaam, mis edastas värvuskujutisi, ning 7. novembril nägid tallinnased esmakordselt värvusülekannet Moskva Punaselt väljakult. Sealt edasi ei läinud enam kaua aega, kui Voldemar Lindströmist sai programmi direktiooni direktor. 25. oktoobril 1976. a. fikseeriti Eestis (epitsentriga Osmussaare lähedal) maavärin, kus tõuked olid 6-7-pallised.

1977. aastal anti Voldemar Lindströmile Eesti NSV teenelise ajakirjaniku aunimetus. Lähenesid XX olümpiamängud ja 1980. aastal need Moskvas ka toimusid, kusjuures purjetamine Tallinnas Pirital.

30. maist - 5. juunini 1983 oli telepäevade paigaks Haapsalu rajoon; 1. aprillil 1983. a. oli ETV videoteegis arvel linte 988 tunni ulatuses; 28. aprillil 1983. aastal tähistas Voldemar Lindström oma 50. juubelit; juunis vaatas Vietnami SV TV-töötajate delegatsioon ETF-i filme "Muusikarüütel", "Kodulinn", "Mereäärne rahvas" ja "Laulud lumes"...

1984. aastal sai Voldemar Lindström rahuloluga nentida, et "Eesti Televisioon" sai 1982. aastal 25777, 1983. aastal 44538, 1984. aasta tõi aga toimetustele 47000 kirja" ja lisada, et "kirjade hulk kinnitab, et televaataja ei ole üksnes tarbija, vaid võtab aktiivselt osa programmi ettevalmistamisest ja kujundamisest."

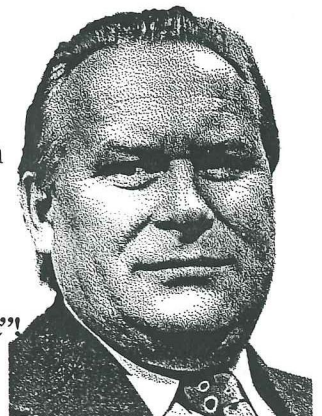
1987. aastal tähistasid Eesti progressiivsed teletöötajad ETV Lindströmi-ajastu 15. aastapäeva. Selle tähistamiseks korraldati ETV-s 1. muuvikonkurss. Kaugnägemine arenes enneolematu kiirusega...

Kaugenägemise kroonikat võiks jätkata, aga ei jätkata. Hüppame aastasse 1993.

1. jaanuaril algas uus aasta; 23. aprillil möödus 650 aastat jüriöö ülestõusu algusest;

**28. aprillil
saab
Voldemar
Lindström
60-
aastaseks.**

**Palju õnne
"Telekraadilt"!**

UUED (?) JUHID

Möödunud nädalal ei olnud juhtidejaht nii viljakas kui ootasime. Käskkirju ametisse nimetamise kohta andis peadirektor välja vaid kaks.

* Nüüdsest on ETV õigustalituse juht meie endine õigusdirektor ENN KOPLI.

Tema poolt juhitava talituse põhifunktsioonideks on määratud:

- õigusaktide arvestus,
- õigusala info ja konsultatsioonid,
- õiguslik koostööstamine,
- õigusnormide järgimise kontroll.

* Välistalituse juhiks määrati

JUHAN PAADAM,

kes hakkab silma peal hoidma järgmistel tegevusaladel:

- suhted teiste TV-organisatsioonidega,
- EBU koordineerimine,
- välisteenused,
- viisad, hotellid, piletid.

Edaspidi ilmselt lisandub sellele ka public relations.

Läbirääkimised tootmis- talituse juhtide paikapannemise osas algasid möödunud reede pärastlõunal. Konkreetsete otsuste langetamiseks need aga "Telekraadi" trükkimise hetkeks ei jõudnud.

Nii et ootame põnevusega, mis toimub sel nädalal. Ja - tuleb välja, et Sul on ikka veel šansse!

MIKS MULLE EI MEELDI "TORDI" LAHTILÕIKAMINE

(vt. "Telekraat" nr. 8: Jaak Hohensee "Kuidas lõigata teletorti")

Kahjuks kuulun ma nende TV-töötajate hulka, kellel polnud võimalust viibida "Nõukoja" poolt peetud loengutel. Püüdes siiski omastada mingeidki algteadmisi tütaraktisatsioonide (edaspidi TAS) moodustamise ja töö kohta, külastasin "Nõukoja" konsultatsioonitundi. Selle põhjal tekkisidki järgnevad mõttekatked.

Iga reorganiseerimise korral peaks esitama küsimuse: kellele ja millist kasu see toob?

Alustame küsimuse teisest poolest. Kõigepealt: millised on meie majandus- finantsvõimalused? Milline on meie "mänguruum"? Riigikogu poolt on meile käesolevaks aastaks eraldatud 18 miljonit krooni. Lisatuludena võib arvestada ainult RTV käest saadavat ja nädalalehe "Televisioon" kasumit. Kuid ka need summad on kindlapiirilised ja neidki pole võimalik suurendada. Need summad moodustavadki meie "mänguruumi".

Kas me suudame suurendada seda "mänguruumi", kui moodustame ühtse tervikliku ETV asemel mitmed TAS-id. Tundub küll, et see oleks loodud struktuuride asjatu lõhkumine. Meenutame, et mitte väga ammu me ju alles võitlesime ühtse struktuuri moodustamise eest, liites loomuliku ja tehnilise poole.

Igal TAS-il kui iseseisval üksusel peab ju olema oma raamatupidamine, varustusturustuse jne. töötajad. Võib väita, et neid teenuseid võib tellida lepingu korras, aga ka nende lepingute jaoks vajame me finantse ja inimesi, kes neid lepinguid sõlmiksid. Seega me suurendame TAS-i moodustamisel ainult keskuhtpersonalit hulk ja samuti mitteotseseid kulutusi meie toodangule (s.o. TV programmi valmistamisele). Seega ei teki TAS-ide moodustamisel majanduslikku kokkuhoidu.

Loota, et TAS-ides töötajad hakkavad enam otsima võimalusi lisateenuste osutamiseks, suurendades seega saadavat kasumit (tekib lisatulu), on samuti minu arvates ebareaalne. Kahjuks on meie töö ja toodang niivõrd spetsiifiline, et meil puuduvad praktiliselt "välitellijad".

Kui edaspidi moodustuvad alternatiivsed TV

kanalid, võib-olla siis tekitavad melle "välitellijad", kes soovivad toota oma programmi meie töötajaid ja tehnikat kasutades. Kuid ka see tundub küllaltki ebatõenäoline, sest on ju TV poolt osutatavate teenuste hind (sõltuvalt omahinnast) küllaltki kõrge. Seoses sellega on lootused lisatuludele küllaltki väikesed. Seda näitab ka raadiojaama KUKU kogemus, kes praktiliselt kogu programmi toodab oma jõududega.

Kõige lihtsam on muidugi kritiseerida teiste poolt tehtud ettepanekut, ise midagi välja pakkumata. Seepärast pakuksingi mõnda mõtet, kuidas tegutseda, et säiliks ETV kui eesti kultuuri kandja ja massimeedium.

Minu arvates on vaja veelgi enam teadvustada meie parlamendile ja valitsusele meie majanduslikke raskusi. Selleks ei piisa ainult meie tippjuhtide pöördumisest parlamendi ja valitsuse poole kirjalikult. Minu arvates me peaksime rohkem nendest teemadest rääkima

oma programmis, selgitama ka TV lihtvaatajatele meie majanduslikku olukorda. Me nagu habeneksimise sellest kõnelda.

Samuti tuleks siiski luua ETV monopol reklaami edastamisel ETV-s. On ju teada, kui jõukalt elab RTV, kelle käes on reklaami edastamise õigus Eesti Televisioonis. Miks ei võiks need summad, mis laekuvad hetkel RTV-le, laekuda ETV-le? Töötavad ju seal meie endised kolleegid. Kas siis tõesti meie ise ei suuda tegelda

reklaamiga ja saada sealt lisatulu?

Kolmandaks tuleks minu arvates kindlaks määratleda meie töötajate töökohustused. See tundub olema küllaltki valus probleem. Siiani ei ole meil sõlmitud töölepinguid, kuigi tähtaeg nende sõlmimiseks läheneb. Kui aga töötaja suurendab oma tööulatust, miks mitte siis ka talle rohkem maksta? Siiani kahjuks aga kehtib meil mentaliteet "aga järsku saab ta liiga palju raha - rohkem kui ülemused."

Anname nalle, kes rohkem tahavad teha ja teevad, selle võimaluse. Küll elu ise selekteerib siis välja võimekamad.

Samuti tuleks kiiremas korras lõpetada niinimetatud "üleminekuaeg" struktuurilistes küsimustes. Kui inimesed ei tea, kes neid juhtima hakkavad, langeb nende tootlikkus väga. Loodame, et uued ülemused määratakse kohale juba lähipäevil.

Ülari Kell

ETV SUURELE ja järjest väiksematele ülemustele

Kas te tõesti kartsite, et meie hakkame saama liiga suurt pensioni? Miks muidu otsustasite, et meie palgale ei lisata 10% nagu paljudele teistele töötajatele. Nähtavasti hakkas teil kahju sellest kümnest protsendist, kuigi teadsite, et läheme kohe pensionile ja uuest aastast hakatakse pensioni arvestama ka palga suuruselt. Te olete noorematele kolleegidele eeskujuks ja ärge siis imestage, kui ka teid kunagi sama solvalt pensionile saadetakse. Mõnel teist polegi see aeg enam kes teab kui kaugel. Jääme lootma kõige paremat.

Rühm Eesti Televisiooni alustajaid

"Me peame küllaltki arkuks olema, et meie naha, milline on ETV 10-15-20 aasta pärast. Tulevad teletellijad ei andesta meile seda, kui me täna nagu silmaklapidega olnud rohuuade serval hingi üldse."

(Leopold Piip, märts 1970)

KES HOIAB KOOS "TELEVISIOONIMÄNGU"?

Teletordi lõikamise jutt on paljudes tekitanud küsimuse, mis või kes on siis ikkagi see jõud, mis otsustus- ja vastutamise-õiguse allapoole liikumise ja turumajanduse sisetungiga samaaegselt kogu seda "televisioonimängu" koos hoiaks. Varem oli televisioon EKP häälekandja ja tants käis valgest majast antud näpunäidete kohaselt. Nüüd on meil demokraatia, vaesus piisutab tagant ja konkurents tõmbab eest. Kultuuri-politiikaga seoses räägitakse viimasel ajal palju iseregulatsioonist. Kus aga lõpeb isereguleerimine ja algab SEGADUS?

Meenutame siin veelkord EBU õigusdirektori Werner Rump-horsti poolt räägitut.

Iga üksikajakirjanik vastutab oma saate, sarja või projekti eest. Rahvatelevisiooni kui terviku eest vastutab iseenesest mõistetavalt peadirektor. See on tema ülesanne ja selleks on ta ametisse määratud. See aga ei tähenda mitte ainu-

valitsemist ja suvalisi otsuseid.

Seepärast on enamikes maades televisiooni ja ringhäälingu juhtimise juurde moodustatud ka teatavad sõltumatud nõukogud. Sellised nõukogud on loodud hoidmaks silma peal kas ainult riigi avalik-õigusliku televisiooni töödel-tegemistel või siis koordineerivad kogu tele-ja raadioaamade süsteemi sellel maal. See on n.ö. "avalikkuse kontroll". Üldiselt on elu näidanud, et maades, kus säärane kontroll on rohkem sõltuvuses riigivõimust või poliitikast, on ka televisiooni ja raadio tervislik seisund nõrgem.

Euroopa maades teostatakse säärast kontrolli põhiliselt kahel viisil:

1. On maid, kus kontrollorgan on loodud televisiooniorganisatsiooni sees. Nii on see näiteks Saksamaal, kus *Rundfunkrat* on valitud 30-40 esindajat, kes kokku annavad selle maa rahva väikese mudeli. Sinna kuulub erinevate usuliste, vanuseliste ja teiste

huvigruppide esindajate kõrval ka üks esindaja parlamendist jne. Nende valvsad silmad jälgivad, et rahvatelevisioon kataks kõikide vaatajagruppide vajadusi ja huve.

2. Teisel juhul jälgib teletegemist teleorganisationsiooni-väline organ. Näiteks Prantsusmaal on selleks moodustatud 9-liikmeline nõukogu, kellest kolm määratakse riigi presidendi, teised kolm senati ja ülejäänud parlamendi poolt. Määramine toimub nn. "libiseva graafiku" aluseliga liikme puhul kuueks aastaks, nii et seltskond vaheldub vähehaaval pidevalt. Põhikirja järgi kontrollib see nõukogu seal nii rahva- kui ka erajaamu. Rahvatelevisiooni puhul kuulub tema kompetentsi seaduste ja ettekirjutuste kontrolli kõrval ka peadirektori ametisemääramine. Lõpptulemusena on aga selline kontroll siiski vähem "rahva poolt" teostatud, kuna annab selge sõna-õiguse parasjagu võimu juures olevale klassile.

KUIDAS KÄIA ÜMBER OPERAATORIGA?

Abiks algajale rezhissöörile (vt. ka "Telekraat" nr. 11).

Hea pildi saavutamiseks on väga oluline õige valgustus. Jäta tehnilised üksikasjad operaatori otsustada. Sinu asi on endale selgeks teha, mida Sa saada tahad. Ära püstita küsimust kas-meil-on-salvestamise-jaoks-küllalt-valgust-stiilis, vaid küsi endalt, kuidas saaks valgust seada nii, et Sinu taotlus kõige paremini elustuks. Algajad rezhissöörid näevad valgustamises sageli vaid tehnilist nõuet. Tegelikult on valgustamine vähemalt samavõrra loominguline tegevus.

Jälgi, et valgustus juhiks tähelepanu kõige tähtsamale objektile kaadris. Eesmärk ei tohi olla mitte kõike ühtlaselt ära valgustada nagu väljanäitusel, vaid valguse abil vaatajat asju nägema juhtida.

Kui rezhissöör oma erisoove ei avalda, võib tihti juhtuda, et operaator paneb peale kogu kaasavõetud valguse ja asi vask. Ja jäävadki saamata kõik Sinu kujutlustes tiirelnud "mahedad varjud", "väljavalgustatud karakterit näitavad kortsud" või "hajutatud siluetid".

Valgustuse sobivust saad Sa hõlpsasti kontrollida läbi kassisilmade vaadates. Nii tõusevad esile tugevalt valgustatud asjad ja vähem valgustatud kohad tunduvad tumedatena. Kui silmi kissitades näed Sa eelkõige neid asju, mida soovid kaadris rõhutada, ongi valgustus õige. Kui mitte, aruta operaatoriga, kuidas midagi muuta.

Pea meeles, et inimene on harjunud maailma nägema silmade kõrguselt. Kui Sa tahad midagi näidata ebaharilikuna, veidrana, huvitavamana, siis kasuta võimalust kaamera kõrgusega mängimiseks. Siin aga tasub arvestada, et inimeste puhul hakkab kaamera nurk alateadlikult mõjutama vaataja suhtumist neisse. Kui kaamera vaatab intervjueritavale ülevalt alla, muutub too nõrgemaks, vähemtähtsamaks ja võib-olla ka rumalamaks. Alt üles võtmine rõhutab inimese tähtsust ja enesekindlust. Ometi on elu näidanud, et daamidele säärane võttenurk ei meeldi ja vaevalt et nad Sulle nende lõuapartii suurendamise eest "aitäh" ütlevad tulevad. Nagu vaevalt et sellegi eest, kui Sa neid õlgadeta kleidiga suures plaanis eksponeerid. Nii et enamasti sobib inimest filmida just nende silmade kõrguselt.

Ja kuigi see pole aus, pole mitte kõikidele inimestele sünni poolest kaasa antud head kompositsioonitaju. On olemas operaatoreid, kes suudavad kasvõi õhku hüpates head pilti teha. Ja on neid, kellelt see nõuab rohkem tööd, kes hea pildi saamiseks peavad keskendumise, mõtlemise ja proovimise. Üks on aga kindel - kompositsioonitunnetus on õpitav ja harjutatav. Esimene samm selleks on VAATAMA ÕPPIMINE.

Raamatust: Harris Watts "On Camera". BBC 1992

KANALITE SÕDA: OHVREID LOETAKSE SÜGISSEL

19. aprillil arutas Riigikogu juhatus ETV peadirektori Hagi Sheini pöördumist telekanalite privatiseerimise küsimustes (vt. "Telekraat" nr. 11). Teatavasti on vabanevate telekanalite ajutiseks rentimiseks esitatud kümmekond avaldust, neist neli taotlevad laiema levikuga õhtuste aegade kasutamist.

Arutelu tulemusena otsustas Riigikogu moodustada ajutise komisjoni, mis hakkaks tegelema televisiooni ja raadiolevi kanalite kasutamise ja litsentside väljaandmise reguleerimisega Eestis. Vajadust sellise instantsi loomiseks põhjendati järgmiselt:

"Raadio ja televisiooni tegevus on kõikjal Euroopa riikides reguleeritud keeruka seadusandlusega, mis peab tagama ühtaegu rahvuslik-kultuurilised huvid, massimeedia poliitilise tasakaalustatuse ja tegevuse sõltumatuse ning eraettevõtluse ja kommertskanalite kasutamise võimalused.

Eesti vastavad seadusandlikud aktid on käesoleval ajal eelnõu ettevalmistamise järgus ja ei ole ette näha, et olulisem osa vastavast seaduspaketist võiks jõuda Riigikogu ette enne sügist. Eriti seoses kahe senise vene TV kanali vabanemisega on kerkimas vajadus võtta vastu mõned kasvõi ajutisedki otsused veel enne vastava seadusandluse väljatöötamist.

Praegusel hetkel on pörkumas mitmed, kohati ilmselt üksteisele risti vastukäivad huvid: suuri rahasummasid käsutavad kommerts-huvid, riiklikud huvid, eesti keele kui riigikeele, venekeelse auditooriumi huvid jne. Ei ole selge, kas litsentseerimise alal kehtib üldse mingisugune avalikkus ja kord või kes on üldse õigustatud seda tegema."

(Seletuskirjast Riigikogu otsuse juurde 20. aprillist)

Ajutine komisjon, mis eelnõu kohaselt hakkaks koosnema seitsmest Riigikogu liikmest ja kuuest Riigikogu-välisest liikmest (eelnõu kohaselt võiks need olla ETV ja ER peadirektorid ning kultuuri- ja haridusministeeriumi, Tartu Ülikooli usuteaduskonna, Ajakirjanike Liidu ja Kirjanike Liidu poolt nimetatud esindajad), hakkaks pärast olukorra uurimist esitama Riigikogule vastavaid seadus- ja otsuse-eelnõusid, ettepanekuid vabanevate kanalite kasutamise ning litsentside väljaandmise põhimõtete ja korra kohta.

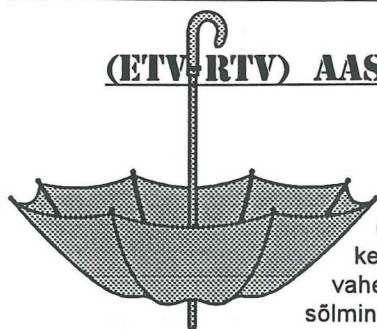
Möödunud reede õhtul ütles hr. Jüri Adams telefonivestluses "Telekraadile", et säärase komisjoni moodustamise mõttega on mindud vähemalt samm Euroopa poole, kus üldlevinud praktika kohaselt parlament omab ülevaadet sellest, mis massimeediamailmas toimub. Otsuse eelnõu ei saa tulla Riigikogus arutlusele enne tulevat nädalat, s.t. maikuu algust. Jääb üle vaid loota, et seda kui maailmarevolutsiooni seisukohalt suhteliselt ebatähtsat paberitsiil edasi ei liikata. Ka arvas hr. Adams, et kanalirentimise reguleerimiseks on komisjoni moodustamisega võib-olla juba hiljaks jäädud. Mõnede kanalitaotlejate toimilised teod võivad kogu asja sootuks mujale kallutada.

Agaga - nii on, nagu on.

(ETV-RTV) AASTALEPING (ALLA KIRJUTATUD?)

(avaldame osaliselt)

kohta ajavahemikus 01. märts - 31. august 1993. a.:

1. Telesaated

1.1. Ajavahemikus 20. 04. 1993. a. kuni 03. 06. 1993. a. RTV toodab ja vahendab ETV programmi nädalas keskmiselt 6 tundi saateid, ...

1.2. Ajavahemikus 01. 07. 1993. a. kuni 31. 08. 1993. a. RTV toodab ja vahendab ETV programmi nädalas keskmiselt kolm (3) tundi saateid, milliste loetelu ning edastamise nädalapäevad ja kellaajad lepatakse poolte vahel kokku hiljemalt 15. 05. 1993. a. ....

1.3. Punktides 1.1. ja 1.2. näidatud RTV saatemahu hulka ei arvata tasulisi reklaamisäateid ("Teleturg" jms.), kommertsreklaame ja iga projekti puhul eraldi kokku lepitud ETV osa RTV-ga koos hangitud või toodetud saadetest.

2. Telereklaam

2.1. Ajavahemikus 01. 03. 1993. a. kuni 31. 08. 1993. a. RTV vahendab ETV programmi käesoleva lepingu punktis 2.2. näidatud aegadele kokku mitte alla 910 minuti kommertsreklaami ETV-ga kooskõlastatud hinnakirjas ettenähtud hindadega, kuid kokku vähemalt 2.184.000 krooni eest.

2.2. ETV edastab RTV poolt vahendatud reklaami järgmiselt:

a) igal kalendripäeval vahetult enne põhi-AK algust kuni 1 minut ja vahetult pärast põhi-AK lõppu kuni 6 minutit;

b) igal tööpäeval vahetult enne venekeelse AK algust kuni 1 minut ja vahetult pärast lõppu kuni 1 minut;

c) käesoleva lepingu lisades 1 ja 2 loetletud saadete edastamiseks eraldatud ajavahemike piires RTV valikul, arvestades reklaami edastamiseks kokkulepitud piiranguid saadete liikide, saadete katkestamise ja jooksva saatetunni maksimaalse reklaamisisalduse kohta;

d) igal teisipäeval ja reedel pärast kella 22.00 kuni 5 minutit (teatri- ja kontserdireklaam);

e) igal teisipäeval ja reedel vahetult pärast "Äriuudiseid" kuni 3 minutit;

f) igal esmaspäeval pärast saadet "Täna kõõgis" kuni 5 minutit.

2.4. Ajavahemikus 01. 03. 93 kuni 31. 08. 93 on ETV-l õigus ilma RTV vahendusest edastada oma programmis rahvusvaheliste spordiülekannete, hankeprogrammide sponsorite ning ETV-le tasuta tehnika hankijate kommertsreklaami kuni 1 minut ja 45 sekundit iga sponsortehingu kohta, kui selle tehingu maksumus spordi programmi puhul kodumaise sponsoriga on mitte alla 100.000.- krooni ning välismaise sponsoriga mitte alla 200.000.- krooni, hankeprogrammi või tehnikahanke puhul kodumaise sponsoriga mitte alla 50.000.- krooni ning välismaise sponsoriga mitte alla 100.000.- krooni

3. Poolte kohustused telereklaami ja -saadete edastamisel

4. Rahalised suhted

5. Sanksioonid

5.1. Kui RTV ei tooda või ei vahenda ETV programmi käesoleva lepingu punktides 1.1. või 1.2. nimetatud saateid, maksab ta ETV-le hüvist 10.000.- krooni iga puudujäänud saatetunni eest.

5.2. Kui RTV ei vahenda ETV programmi kommertsreklaami vähemalt käesoleva lepingu punktis 2.1. nimetatud summa eest, maksab ta ETV-le hüvist 70% ulatuses puudujäänud summast.

5.3. Käesoleva lepingu punktides 2.2., 2.3. ja 3.1. nimetatud nõuete rikkumise korral maksab RTV ETV-le tekitatud kahju hüvisele lisaks leppetrahvi 100 krooni iga rikkumise eest.

5.4. Kui ETV edastab ilma RTV vahendusest käesoleva lepingu punktis 2.4. nimetatud kommertsreklaami, maksab ta RTV-le hüvist 50% analoogilise reklaami hinnast.

5.5. Kui ETV ületab käesoleva lepingu punktis 2.4. nimetatud kommertsreklaami edastamismahu, maksab ta RTV-le hüvist ületatud mahu ja keskmise hinna korrutisest 50%.

5.6. Eeltoodud punktides 5.1. - 5.5. nimetatud hüvist ja leppetrahvide sissenõudmiseks esitab õigustatud pool süüdiolule poolele kirjaliku pretensiooni koos arvega 20 päeva jooksul, arvates kohustise rikkumise päevast. Süüdiolule pool tasub arve 10 päeva jooksul.

5.7. Käesolevast lepingust tuleneva pooltevahelise rahalise kohustise või selle osa täitmisega viivitanud pool maksab teisele poolele viivist 0,5% võlasummalt iga viivitatud päeva eest.

6. Lõppsätted

6.1. Käesolev leping loetakse jõustunuks alates 01. 03. 1993. a. ning kehtib kuni 31. 08. 1993. a.

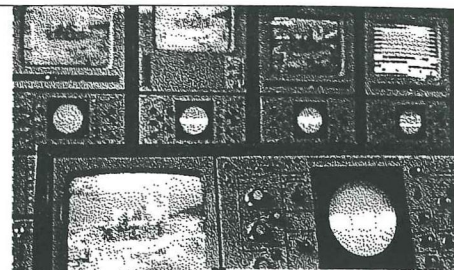
6.2. Pooled vabanevad vastutusest käesoleva lepingu täitmata jätmise või mittenõuetekohase täitmise eest, kui nõuetekohase täitmise võimatuse tingisid asjaolud, mille eest võlgnik seaduse järgi ei vastuta.

6.3. Käesolevast lepingust ja selle täitmisest tulenevad vaidlused lahendatakse Tallinna linnakohtus või poolte kokkuleppele valitud vahekohtus.

Eesti Televisioon
Heiki Meeri,
Direktor

AS Reklaamiteleviioon
Siimu Loogna,
Juhatuses esimees

"Telekraat": no comments!

ÜKS SAMM MEIE TÖÖKESKKONNA UURIMISEL ON TAAS ASTUTUD

Eelmisenädala alguses külastasid telemaja Soome kolleegid - töökaitsevolinikud Ulla Hansen ja Hannu Sonninen Yleisradio teenindusosakonnast ning laboridirektor Antti Servamaa ja arst Wendla Paile Soome Radiatsiooni ja Tuumaohutuse Keskuse Oma mõtlemisega viisid nad TASUTA läbi pistelised mõõtmised viie tervist mõjutava parameetri osas - radiatsioon, müra, temperatuur, niiskus ja valgustatus. Pärast teisipäeva hommiku toimunud loengutsõitsid külalised Soome tagasi ning lubasid mõõtmistulemuste analüüsi meile faksida kahe nädala jooksul.

Esmase mulje alusel võiks kokkuvõttes öelda, et paljudes ETV tehnikaruumides on ülemäära kiirgust eraldavaid ostsillograafe ja liigset müra. Silma torkab ka ebaühtlane temperatuur (osades ruumides ülemääraselt kõrge, teistes jälle lubamatult madal), kohati täiesti ebanormaalsest ventilatsioonist tingitud tervisele kahjulik õhu koostis ning enamuse tööruumide halb valgustatus.

Soome kolleegide eriti suure tähelepanu pälvisid sellised "pisiasjad", mida meie ei oska enam märgatagi, nagu ebamugavad toolid ja augud põrandatelinooleumkattes. Ilmselt annab see järjekorset tunnistust meie tohutust mahajäämusest normaalsest töötingimuste osas. Loodetavasti ETV uued (uued-vanad?) juhid suudavad endale teadvustada, et televisiooni suurim väärtus on inimesed, kes telemajas töötavad. Maksimaalset tulemust saab nendelt inimestelt aga nõuda alles siis, kui nad ei pea enam oma tööjõudu liiga odavalt müüma ja neile kindlustatakse NORMAALSED töötingimused.

19. aprillil toimunud mõõtmistega ei saa mingil juhul piirduda, sest nagu öeldud, olid need pistelised. Mitmed töökohtad jäid uurimata ning kindlasti on veel palju tervistohustavaid tegureid, mis tuleks välja selgitada.

Kuigi ametiühingute viimasel kohtumisel peadirektoriga (14. aprillil) sai küll kokku lepitud, et koondamise esimene etapp on lõppenud ja edaspidistel koondamistel lähtutakse TÖÖKAITSEALASTEST MÕÕTMISTULEMUSTEST ja uute juhtide kaasabil valmivast ETV ARENGUKONTSEPTSIOONIST, tundub arusaamatu, miks töökaitsega tegelemine on jäänud vaid ametiühingute mureks.

Sander Üksküla

Grupp jalgpallihuvilisi uudistehnikast sooviks võimaluse korral veelkord vaadata ja kuulata reportaaži Eesti jalgpallimeeskonna hiilgavast kaotusest Itaaliale. Kui tõesti mingil põhjusel pole võimalik pilti näidata, lepime vaid heliga.

Palume väga!

Teatud
KUNGLA
DIALOG CP
arvutit

Kirjutage meile, joonistage meile.
(Postikana, nov. 1983)
Vahendame küsimusi!

Toimetaja TIINA KANGRO (tuba 210, tel. 4642)
Heiki Meeri, Riho Raie, Tarmo Tilsen (tuba 105, tel. 4605)
Fotod: ETV arhiiv, Heidi Maasikmets, H. Väli, A. Moskalik
Paljundatud ETV paljunduskontoris